

Érettségi vizsgálati utasítás a fiú- és leányközépiskolák és a leánykollégiumok számára. Kiadta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1931 január 10-én és május 1-én kelt rendeletével. Kiegészítve az azóta megjelent rendeletekkel. Jövähagyva a 28.601/1933. VKM. sz. rendelettel. Bp. 1933. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (16-r., 32 l.) — Ara 90 fillér.

VEGYES.

A morálpedagógia válsága. Ez az újszerű elnevezés e század elején került forgalomba és a kezdeményezők fogalommeghatározása szerint korunk erkölcsi hanyatlásának ellensúlyozásaként az olyan erkölcsi nevelést jelentette, amely az egyén belső erkölcsi erejének ébrentartásával és segítségével lehetővé teszi az egyén tervszerű beillesztését a társadalom erkölcsi rendjébe és ezzel emeli a nagyobb tömegek erkölcsi szintjét. Ez az angol részről kiindult mozgalom csakhamar igen népszerű lett, valamennyi művelt államban (nálunk is) élénk visszhangot keltett és több nemzetközi kongresszusban (London 1908 stb.) nyilatkozott meg. Ezekben neves tudósok, kultúrpolitikusok stb. tartottak idevágó előadásokat, amelyek összegyűjtve vaskos kötetekben jelentek meg. A felmerült szétágazó nézetek (vallásoktatás vagy csak erkölcsi oktatás) miatt egyhangú határozatoktól lehetőleg eltekintettek. Az idők folyamán azonban mindjobban kiderült, hogy ezeknek a jóhiszemű eszményi törekvéseknek alig volt valamelyes gyakorlati eredményük, sőt az időközben kitört világháború azt látszott bizonyítani, hogy az erkölcsi szintáj világszerte hanyatlóban van. Immár a mozgalom vezetői is tudatára ébredtek ennek és új utakon, új eszközökkel igyekeznek alátámasztani a mozgalmat. Erre enged következtetni a morálpedagógiai kongresszusok végrehajtó bizottságának Piaget elnöklésével a genfi nemzetközi nevelésügyi hivatalban decemberben tartott értekezlete, amelyen többek hozzászólása után megállapították, hogy a mozgalom iránt főleg az idősebbek érdeklődnek, a fiatal nemzedék ellenben távortartja magát. A mozgalom fenntartásának és jövőjének érdekében tehát szükséges a kongresszusok jellegének megváltoztatása a tárgyalandó tételek gondos kiszemelése útján. Így elsősorban az eddigi morálpedagógiai tanításokat az iskolai önkormányzattal, a cserkészettel és hasonló intézményekkel kellene helyettesíteni. (Ezek a tényezők manapság amúgy is a pedagógiai törekvések középpontjában állnak.) A végrehajtó bizottság ezután az 1934-ben rendezendő kongresszus előkészítésével foglalkozott, amelyet Petersen meghívására Jenában vagy Weimarban, esetleg a lengyel kormány meghívására Varsóban fognak megtartani. E kongresszus napirendjének megállapításánál mellőzték a történelem tanítását, amellyel ezidőszereint külön bizottság különben is behatóan foglalkozik, és egyetlen tárgyal „Az erkölcsi válság és a polgári jogok”¹ című tételt tüzték ki, amelyet három napon rendre

¹ A hozzánk küldött angol körlevél három nyelvű fogalmazása értelmileg nem fedi egymást: *The Moral Crisis and Citizenship*. — *La Vie morale et les morales politiques*. — *Politik und Moral*. Mindhárom egybevetéséből eredéként a *politikai nevelés* súlyos problémája bontakozik ki, amely pedig meglehetősen messze esik a morálpedagógiától.

elméleti, gyakorlati és pedagógiai vonatkozásaiban fognak megvitatni. „Ennek a tárgynak lényege, olvassuk, annak megállapítása, hogyan lehet gyermekeket erkölcsi életre tanítani, tekintettel a politikai életben megnyilatkozó különböző erkölcsi fogalmakra és az ezek által előidézett eltérő véleményekre.“ (Nem lesz könnyű sora sem a tanerőknek, sem a tanulóknak.)

k. f.

MAGYAR PAEDAGOGIAI TÁRSASÁG.

Társaságunk 1933 május 20-án tartotta XLI. közgyűlését a következő tárgysorozattal:

I. *Kornis Gyula* elnök felolvasta *Esztétikai nevelés és művészetpolitika* című elnöki megnyitóját.

Abból a szerepből indult ki, amelyet a művészet a hatalmas államban, másrészt a kultúrállamban játszik. Az államélet demokratizálódásával párhuzamosan a művészet fokozatosan magának a népnek ügyévé vált. A művészet támogatása és fejlesztése többé már nem a fejedelmek kedvtelése és szeszélye, hanem a kultúrállamnak a maga céljából folyó kötelezettsége. Az előadó tüzetesen megvizsgálta az állam művészetpolitikai feladatait egyrészt az iskolákban folyó esztétikai nevelés, másrészt a művészek nevelése kérdésében. Részletesen elemezte a művészeti főiskolák autonómiájának és szellemének követelményeit, majd a múzeumpolitikának modern népnevelő feladatait és eszközeit.

II. *Gyulai Agost titkár* felolvasta a Magyar Paedagogiai Társaságnak 1932. évi működéséről szóló alábbi jelentését:

Tisztelt Nagygyűlés!

Társaságunk a lefolyt 1932. évben, melyről jelentésem szól, főnnállásának és működésének 41. esztendejébe lépett. Hagyományaihoz híven mintegy középponti helyet foglalva el a többi, speciális nevelésügyi területeket megmunkáló társaságok között, örömmel látta az utóbbi években — s így a kedvezőtlen gazdasági helyzet ellenére 1932-ben is — a tudományos pedagógiai érdeklődésnek legelőször tőle elhintett magvaiból kifejlődött nevelésügyi egyesületek mindig szebb és szebb fölvirágozását. A maga munkásságának folytonossága és állandósága mellett ebben a viszonyokhoz mérten gazdag tenyészetben is a saját 40 éves multja törekvéseinek eredményeit látta igazolva. Igazolva látta abban, hogy saját folyóirata, a legmostohább viszonyok közepette is mindig élő, soha nem szünetelt Magyar Paedagogia mellett egész sor más pedagógiai tárgyú folyóirat keletkezett s ezenkívül a legutóbbi időkhöz évről-évre nem megvetendő számú önálló könyvben és tanulmányban is mutatkozott a 40 évvel ezelőtt fölébredt s azóta megizmosodott tudományos pedagógiai